

Jarní úklid v čase covidu

Při psaní tohoto závěrníku jsem si opakovaně vybavil slova Marka Ebena z galavečera, který OSA pořádá k výročí 100 let od svého založení. Na-prosto zdařile zvizualizoval autorovo zoufalství a beznaděj nad prázdným bílým listem papíru. Zatímco termín odevzdání se neúprosně blíží, nápady se prostě nehrnou. Povolání autora je jedním z nejtěžších povolání, které navíc nepřináší žádné životní jistoty.

Myšlenky psát o covidu, který zcela pohltí mediální prostor, jsem se snažil zapudit. Přesto si neodpustím zmínit několik čísel. Podle studie společnosti Ernst & Young, která mapovala dopady epidemie na kulturní a kreativní průmysl, je logicky nejvíce zasaženým oborem živé umění. Covid mu uštědřil ránu přímo na solar plexus a příjmy z živého hraní dramaticky klesly, a to o 90 %. V těsném závěsu je hudba, která znamenala 76% pokles. Růst covidu

navzdory z tzv. kulturního a kreativního průmyslu zaznamenal herní průmysl, tedy prodej počítačových her a her pro herní konzole. Živé umění inovativně hledalo alternativní cesty k posluchačům a divákům streamováním koncertů, festivalů nebo divadelních představení z prázdných klubů, divadel, nebo dokonce zkušeben přímo do obývacích svých fanoušků. Tato cesta však postrádá základní emoci, kterou vzájemnou interakcí společně a nerozdílně utváří interpret a publikum. Je to prostě, jako když se hraje fotbal nebo hokej bez diváků. Z ekonomického hlediska to také není žádná sláva, byť se někomu podařilo jednorázově vybrat na dobrovolném vstupném zajímavější obnos. Ukazuje se, že dlouhodobě tento koncept není životaschopný, alespoň ne v této podobě. Možná zásadní proměnu přinese rozšíření prostoru ve virtuální realitě. Naše životy se stále více do tohoto virtuálního světa přesouvají, a proto předpokládám, že bude jen otázkou času, kdy se v tomto prostoru objeví koncerty velkých hudebních hvězd.

Virtuální prostor velmi rychle postupuje naším reálným světem. Svět internetu zrcadlí náš reálný život, a proto v něm musí platit stejná pravidla. Musíme být při přijímání nových zákonů velmi ostražití, abychom si vytvořili takové právní prostředí, které ochrání lidskou společnost, tedy nás všechny. Pokud tento fakt podceníme, společnost ovládnou počítačové kódy a algoritmy, dezinformace a zloději naší identity. Staneme se pouhým zbožím, se kterým budou technologické firmy čile a rády obchodovat.

Od října loňského roku slyšíme, že je epidemie v bodě zlomu. Ale zjevně se z něho nějak neumí dostat. Umělcům nezbývá než být trpěliví a pracovat na nové tvorbě, kterou budou moci oslovit natěšené publikum, až se společenský život v plné síle navrátí. Případně si tento čas ukrátit probráním šuplíků s tvorbou, která zatím nenašla své uplatnění. Třeba se tam najdou projekty, které si zaslouží oživit, dodat nový kabát. S časovým odstupem mohly uzrát nové myšlenky a přijít nové múzy. Možná

tehdy vznikala tvorba pod časovým tlakem, který jí většinou nesvědčí. Luboš Andršt ve své biografii Ještě hrají vestoje píše, že „točí jenom věci, pro které má vnitřní důvod, a když ho nemá, tak si počká“. Třeba na desku Energitu Time's Arrow si počkal pětadvacet let. Zároveň také říká, že „nová tvorba vzniká na smetišti té staré“. On tím měl na mysli širší přesah, ale věřím, že můj troufalý příměr podstatu slov jím vyřčených.

A že se rodí nová mladá generace autorů, potvrzují následující statistiky. V loňském roce uzavřelo smlouvu s OSA celkem 444 nových autorů. Jen za první dva měsíce letošního roku se k OSA připojilo dalších 105 autorů. To jsou téměř dvojnásobné počty oproti stejným měsícům v předchozích minimálně pěti letech. Je to pro nás všechny v OSA silně zavazující projev obrovské důvěry a snad i výraz toho, že svoji práci děláme dobře. Myslím, že více než kdy jindy si autorská obec uvědomuje důležitost takové instituce, která může plnit úlohu stabilního ostrůvku v rozbouřeném pirátském moři. Při současném naladění společnosti není mnoho míst, kde mají umělci zastání a kde se jim dostává sluchu a podpory.

V kontextu nové tvorby je potřeba myslet i na její financování. Cesta rychlého zotavení ekonomiky a zhojení ran ve společnosti povede přes restart společenského a kulturního života, kde živé umění bude nepostradatelným hnacím motorem posilujícím soudržnost společnosti. Moderní politika proto zákonitě musí být kulturně odpovědnou. Skutečný restart nenastane bez koncepčně zacílené finanční pomoci. Kolik případně v ČR na kulturu ze zhruba 172 miliard Kč, které nám dává EU na obnovu po krizi?

Krásné jarní dny provoněné nejen hudební inspirací vám přeje

Roman Strejček
předseda představenstva OSA